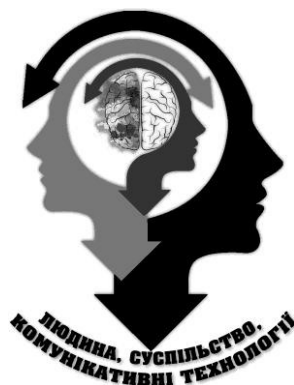

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ

ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ІМ. Г. С. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. М. П. ДРАГОМАНОВА

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

**VIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ,
ПРИСВЯЧЕНА 90-РІЧЧЮ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

**ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО,
КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ**

**МАТЕРІАЛИ VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

**REPORTS OF THE VIII INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE “A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE
TECHNOLOGIES”**

Харків
2020

УДК 740+656+338

ББК 87

Л 93

Головні редактори:

Панченко С. В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, ректор Українського державного університету залізничного транспорту;

Андрущенко В. П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова

Редакційна колегія:

Бутько Т. В. – д-р техн. наук, професор, академік ТАУ

Лаврухін О. В. – д-р техн. наук, професор, чл.-кор. ТАУ, академік МАБЖ

Устенко О. В. – д-р техн. наук, професор, академік ТАУ

Бакланов О. М. – д-р хім. наук, професор

Ватуля Г. Л. – д-р техн. наук, професор

Калабухін Ю. Є. – д-р техн. наук, професор

Новіков Б. В. – д-р філос. наук, професор

Панков Г. Д. – д-р філос. наук, професор

Петрушов В. М. – д-р філос. наук, професор

Рассоха І. М. – д-р філос. наук, професор

Близнюк Л. М. – канд. філол. наук, доцент

Даніл'ян В. О. – канд. філос. наук, доцент

Колеснік К. Е. – канд. іст. наук, доцент, академік ТАУ

Куценко М. Ю. – канд. техн. наук, доцент

Панченко В. В. – канд. техн. наук, доцент

Павлов В. І. – канд. філос. наук, доцент

Прогонний О. М. – канд. техн. наук, доцент

Скорик О. О. – канд. техн. наук, доцент

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Алексєєнко Н. В. – старш. викладач

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 7 від 21.09.2020 р.)

Л 93 Людина, суспільство, комунікативні технології : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. присвяченої 90-річчю Українського державного університету залізничного транспорту, 15–16 жовтня 2020 р. Харків : ДІСА ПЛЮС, 2020. 295 с.
ISBN 978-617-7927-35-7

УДК 740+656+338

Друкується в авторській редакції

ISBN 978-617-7927-35-7

© Авторський колектив, 2020

звичайного життя і повсякденних обов'язків. Темне східне фентезі в цій ситуації має ту перевагу, що дозволяє довести до межі всі характерні особливості цього жанру.

Список використаних джерел

1. Невский Б. Темная сторона магии: dark fantasy. *Мир фантастики*. № 7. 2005. С. 38-40.

2. Теръезен Э. Почему так мало супергероев в манге? Манга и философия. Москва: Эксмо, 2011. С. 77-96.

ЛЮБИВИЙ Я.В., д. філос. н., професор
провідний науковий співробітник Інституту філософії імені
Г.С.Сковороди НАН України

м.Київ, Україна

КОНСТРУКТ ТА ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ СВОБОДИ У КРИЗОВОМУ СОЦІУМІ

Для реалізації свободи вибору людина повинна спочатку мати уявлення про те, що таке свобода, виробити певний конструкт свободи, а також прагнути реалізувати свободу вибору у реальному житті. У кризовому суспільстві виникає, крім іншого, також і криза відчуття свободи та свободи вибору. Розвиток штучного інтелекту разом із системою BigData з одного боку полегшує життя людини, проте, з іншого – ставить людину перед проблемою втрати свободи вибору. Узагальнюючи активність та запити людини у соціальних інтернет-мережах, штучний інтелект може знати про людину більше, ніж вона сама про себе. Внаслідок цього штучний інтелект може пропонувати людині кращі рішення у критично важливих для неї сферах діяльності, ніж це може зробити вона сама. Це вигідно для людини, проте внаслідок цього у неї можуть деградувати інтелектуальні здібності, вольові якості та мораль. Невідповідність уявного конструкту свободи та реалій життя у сучасному надскладному соціумі, у якому, крім іншого, використовується і штучний інтелект, може породжувати у людини хибну ілюзію свободи. Вихід із зазначеної кризи свободи вибору можливий, якщо держава й суспільство виділятимуть ресурси не лише на технології, а й на розвиток свідомості людини. Це також сприятиме подоланню сучасної екологічної та соціально-політичної кризи у світі.

Глобальний соціум розвивається у більш-менш сприятливому для якості життя людини напрямку (Г. Рослінг) [4]. Разом із тим, у сучасному світі зростають відчуття невизначеності майбутнього та кризові тенденції світоглядного

характеру, зокрема, це стосується проблеми вільної самореалізації людини. У людини ніби і відкриваються можливості вибору нових способів діяльності, проте разом із тим карколомно зростає обмежуючий вплив непередбачуваних екологічних і соціальних обставин та ресурсного дефіциту. Сучасне глобалізоване суспільство переходить до нових більш прогресивних енергозберігаючих технологій, відновлювальної енергетики та штучного інтелекту, що мало б зробити життя людини більш заможним, вільним і творчим. Однак цей перехід відбувається дуже нерівномірно для різних прошарків соціуму, що і створює ситуативний хаос та відчуття несвободи.

Кризові ситуації у соціумі породжують ефект ілюзії свободи, коли виявляється, що те, що людина раніше сприймала як свободу, виявилось чимось запрограмованим, – певним алгоритмом, якого свідомо чи несвідомо необхідно було дотримуватися. Виявляється, що здобуваючи свободу на нижчих рівнях потреб, людина не завжди спрямовує інтенціональні акти свідомості на більш високі взірці соціальності. Так, спрямовуючи матеріальні й інтелектуально-духовні ресурси на задоволення фізіологічних потреб та безпеки, людина не завжди звертає увагу на обставини, що викликають несвободу на соціальному рівні, зокрема на поліпшення власного статусу у суспільстві.

Розширивши свій соціально-культурний досвід та знання, людина здобуває більш високий соціальний статус та повагу, але може виявитися, щодля досягнення цього вона користувалася не свободою вибору, а рутинними запрограмованими традицією алгоритмами.

Ретроспективно усвідомлюючи такі обмеження, людина може перейти до ще вищого рівня свободи, – створення інноваційних норм та алгоритмів соціальної поведінки, що сприяють гідній самореалізації людини. Така вища форма самореалізації можлива у сучасному соціумі лише у тому випадку, якщо вона не буде зустрічати протидії з боку інших осіб. Це можливо, коли особистості об'єднані спільними цінностями й вільна самореалізації однієї із цих особистостей органічно доповнюється вільною самореалізацією інших.

Якщо під тиском тих чи інших природних і соціальних обставин відбувається деградація ресурсної бази «нижчих», матеріальних рівнів життєдіяльності суспільства, що спричиняє неминучі обмеження свободи в цілому, то вищі рівні та прояви свободи не деградують у такій же мірі. Всупереч зовнішнім обставинам, людина, як зазначали ще античні стоїки, може зберігати внутрішню свободу мислення (Сенека) [5], своєрідний інтелектуально-духовний ресурс, і за допомогою цього ресурсу та продуктивної мотивації людина може розширювати свободу дії у навколишньому фізичному природно-соціальному середовищі.

Для досягнення свободи людина повинна спочатку знати, що таке свобода, тобто вона має сконструювати ідею свободи. Підґрунтям ідеї свободи є архетипнеемоційно-чуттєве апріорі – природне відчуття свободи життєдіяльності людини. Відчуваючи певні перешкоди свободі життєдіяльності, людина починає відрефлексовувати й мисленнєво відтворювати умови, при яких вона може відновити бажане природне відчуття свободи життєдіяльності, конструюючи тим самим і ідею свободи.

Свобода у такому розумінні є ідеєю або конструктом, який необхідно реалізувати у практичній діяльності, тобто проблема свободи є проблемою не лише метафізичною, а й практичною. Якість конструкту свободи як схеми діяльності людини, що має на меті реалізувати більшу, ніж це було раніше, міру свободи, залежить від її інтелектуального інструментарію та ціннісно-вольової мотивації до відповідної діяльності. Інтелектуально-вольовий інструментарій конструкту свободи утворюється «сіткою понять» Ф. Сосюр [6] та шаблонами мотивацій, котрі людина засвоює у процесі соціалізації та уточнює у безпосередній практичній діяльності.

Якщо взаємодія особи із середовищем стає більш складною, то вона виробляє більш розгалужену та витончену сітку понять та здійснює більш кваліфіковану та витончену операційну практичну діяльність, що нарощує її інтелектуальний ресурс свободи. Якщо конкретний соціум функціонує менш продуктивно, ніж інші суспільні організми, то особі у взаємодії з найближчим та більш віддаленим колом осіб необхідно вдосконалити якість власних ціннісно-вольових мотивацій.

У хаотизованому кризовому соціумі відбувається перехід через точку біфуркації від одного соціального атрактора, суттєвою складовою якого є певний конструкт свободи, до іншого атрактора і відповідного конструкту свободи. При переході до більш прогресивного соціального атрактора, новий конструкт свободи має ще вдосконалюватися і проходити практичну апробацію та реалізацію у процесі життєдіяльності людини.

У свідомості людини мають певним чином бути узгоджені архетипізовані природні уявлення про свободу, що мають джерело у колективному несвідомому, із виробленим у добу розвиненої цивілізації, зокрема у «вісьовому часі» (К.Ясперс) [9, с. 32-50], концептуальною репрезентацією свободи як здатності до вибору та винахідливості людського розуму, що протистоїть необхідності. Узгодити апріорну архетипну форму свободи із концептом бажаної у конкретній ситуації свободи людина може лише у продуктивній суспільно корисній діяльності у взаємодії із іншими особами. У такій діяльності виробляються і розподіляються необхідні ресурси та, відповідно, забезпечується більша міра свободи для самореалізації особистості. Використання штучного

інтелекту у поєднанні із відновлювальною енергетикою (Дж. Рифкін) [3] відкриває можливість економити екологічні ресурси, працю людини, збільшуючи вільний час для її саморозвитку і, завдячуючи цьому, значно розширюючи для неї горизонти свободи.

Штучний інтелект на перший погляд покликаний звільнити людину від одноманітної рутинної праці, та надати їй багато вільного часу для саморозвитку, разом із тим, він, на думку Ю. Н. Харарі, продукує ілюзію свободи вибору людини, водночас пропонуючи їй найбільш виважений варіант вибору способу дії у критично важливих для людини ситуаціях [7]. На основі накопичених та оброблених за допомогою алгоритмів штучного інтелекту баз даних BigData та вивчення профілю людини як користувача соціальних мереж, цей інтелект виробляє відповідні рішення, орієнтуючись на реакції людини на інформацію із найважливіших для неї сфер життєдіяльності. Коли штучний інтелект має інформацію про стан здоров'я людини, результати її медичних аналізів, її контакти із іншими особами у виробничій та рекреаційній активності, політичні інтереси та особисте життя, і порівнює все це із типовими ситуаціями у базах даних, що стосуються життя мільярдів інших осіб, то виникає ситуація, що цей інтелект знає про дану людину більше, ніж вона сама про себе [8, с. 77]. Штучний інтелект може надати максимально точні дані стосовно того як людині найоптимальніше підтримувати власне здоров'я та як найкраще лікуватися, відповідно до її можливостей; із ким найкраще вступити у шлюб, виходячи із генетичних та психічних даних обох претендентів, а також їхніх культурних навичок та інтересів; знайти робоче місце, яке найбільш адекватно пасує даній особі; запропонувати найкращий спосіб проведення дозвілля [8, с. 78 – 80], враховуючи бажання та фінансові можливості особи. У всіх цих та інших ситуаціях виникає питання: чи має людина не ілюзорну, а справжню свободу вибору? Адже обґрунтування рішень та дій при використанні штучного інтелекту може перейти від людей до алгоритмів [8, с. 73].

Емоції людини відповідно до генетичних програм та набутого досвіду обробляють інформацію про оточуючий людину світ й забезпечують їй виживання у природно-соціальному середовищі (Д. Гоулман). Емоції несуть необхідну інформацію для роботи раціонального мозку, а раціональний мозок відсіює, а іноді й блокує інформацію, що надходить від емоцій [1, с. 42]. Цю роботу емоції виконують за певними природними алгоритмами. Ці алгоритми у людини спрацьовують нижче порога її усвідомлення як біохімічні алгоритми емоцій [8, с.74]. Інформаційні системи BigData по характеру діяльності людини враховують у певному наближенні її індивідуальні емоційні алгоритми і, відповідно до цього, а також на основі узагальнення аналогічних алгоритмів інших осіб, можуть виробляти оптимальні рішення для людини у критично

важливих для неї сферах діяльності та ситуаціях. Це стає можливим оскільки людський мозок, як і весь організм людини є природною системою обробки даних [8, с. 75], тому система BigData, використовуючи вже створені програми, що моделюють різноманітні сфери діяльності людини, може регулювати оптимальне прийняття життєво важливих для людини рішень. При цьому людині може здаватися, що вона зазначені рішення виробляє й приймає самостійно. Ю. Н. Харарі вважає, що ситуацію підкорення волі людини штучному інтелекту й перетворення її у пасивного споживача життя можна подолати, якщо спрямовувати ресурси не лише на розвиток штучного інтелекту, а й на розвиток людської свідомості [8, с. 102].

Питання свободи вибору виникало у людини протягом цивілізованої історії неодноразовою віднаходило своє відображення в історії філософської думки. Прийнятний для певного історичного періоду конструкт свободи при зіткненні з новою соціальною реальністю та новими обставинами практичної реалізації виявлявся недостатнім. З'ясовувалося, що дійсність набагато складніша ніж знання та уявлення про неї, і те, що раніше вважали свободою, виявилось лише ілюзією свободи, а за справжню свободу необхідно ще наполегливо боротися і, частіше за все, із самим собою. Проте, в умовах розгортання штучного інтелекту, свободу можна розглядати у двох взаємно суперечливих вимірах. У першому випадку людині ще треба докладати чимало зусиль у царині професійного та морального самовдосконалення для розширення можливостей свободи у більш складному соціумі. У другому випадку людина майже не напружуючи фізичні, інтелектуальні та емоційні сили може покласти на штучний інтелект у прийнятті ключових життєво важливих рішень. У першому випадку людині необхідно було прикладати значні зусилля, щоб набути знань та досвіду стосовно того, які практичні дії і в якій послідовності обрати у певний момент часу, щоб діяти оптимально. У другому випадку, маючи інформацію про базові подекуди свідомі, а переважно й неусвідомлювані фізіологічні, психологічні й культурні алгоритми життєдіяльності людини, штучний інтелект пропонує людині вже готові рішення, котрі набагато кращі, більш своєчасні та корисні, ніж ті, які може виробити сама людина. У цій ситуації виникає слушне питання: якщо штучний інтелект вибирає рішення, що регулюють безпосередню життєдіяльність людини, кращі, ніж може виробити людина, то чи існуватиме і чи потрібна у даному випадку свобода волі та свобода вибору людини?

Таким чином, при тотальному використанні штучного інтелекту загартована тисячоліттями воля людини, що була волею до свободи вибору у процесі її життєдіяльності виявляється незатребуваною, внаслідок чого виникає загроза деградації людської волі. Напрацьований тисячоліттями інтелект людини

замінюється машинним штучним інтелектом, внаслідок чого виникає загроза деградації людського інтелекту. Якщо штучний інтелект пропонує людині готові рішення без достатнього осмислення контексту та ситуації дії, це призводить до деградації людської здатності до смислоутворення, внаслідок чого виникає ефект втрати смислів, у тому числі й найважливіших із них – світоглядних. Врешті-решт, застосування штучного інтелекту може призвести до втрати людиною самого бажання прагнути щось змінити у світі на краще, у тому числі й до свободи.

Вихід із зазначеної кризи має починатися із пошуку світоглядних смислів та опертя людини на природжене їй, закріплене у колективному несвідомому та розвинуте протягом розвитку цивілізації устремління до свободи та самореалізації. Суспільства з «високою синергією» (А. Маслоу) [2], у яких існує творча свобода продуктивної взаємодії її громадян, є більш конкурентоздатними у сучасному світі.

Одним із найважливіших способів виходу суспільства з цивілізаційної кризи є застосування найновіших технологій, включаючи й штучний інтелект, у контексті потреб людино- та соціо-центрованого розвитку суспільства, важливою складовою якого є екологічний аспект. Вихід із сучасної глобалізаційної кризи неможливий також без максимального задіяння гуманістичного потенціалу, виробленого людством протягом тисячоліть, важливим компонентом якого є гуманітарне, у тому числі й філософське знання.

Список використаних джерел

1. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків.: Віват, 2018. 512 с.
2. Маслоу А. Новые рубежи человеческой природы. Москва: Смысл, 1999. 425с.
3. Рифкин Дж. Третья промышленная революция. Как горизонтальные взаимодействия меняют энергетику, экономику и мир в целом. Москва: Альпина нон-фикшн, 2016. 410 с.
4. Рослінг Г, Рослінг У, Рослінг-Рьоннлюнд А. Фактологія. 10 хибних уявлень про світ, і чому все набагато краще, ніж ми думаємо. Київ: Наш формат, 2020. 320 с.
5. Сенека. Моральні листи до Луцилія. Київ: Априорі, 2017. 552 с.
6. Соссюр Ф. Труды по языкознанию. Москва: Прогресс, 1977. 696 с.
7. Харарі Ю.Н. HomoDeus. За лаштунками майбутнього. Київ: Форс Україна, 2018. 512 с.
8. Харарі Ю.Н. 21 урок для 21 століття. Київ: Форс Україна, 2019. 416 с.
9. Ясперс К. Истоки истории и ее цель. *Смысл и назначение истории.* Москва: Издательство политической литературы, 1991. С. 28-286.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. ФІЛОСОФСЬКІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

ПРИВІТАННЯ УЧАСТНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ С.В.ЛАНЧЕНКО	3
АБАШНІК В.О. ЕДМУНД ГУССЕРЛЬ У ФІЛОСОФІЇ ІСИДОРА ПРОДАНА (1854–1919/20)	6
АБАШНІК У.В. ВАЛЬТЕР БЕНЬЯМІН (1892–1940) ТА МЕДІА-ФІЛОСОФІЯ	10
АЛЕКСЄЄНКО Н.В. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ	13
АНДРУЩЕНКО В.П. ПЛАГІАТ ТА НЕДОБРОЧЕСНІСТЬ – ЗАГРОЗА НАУКОВОМУ ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ	15
БАБИЧ В.П. ОСНОВИ РАЗУМНОГО, ЦИВИЛИЗОВАНОГО МЫСЛЕТВОРЧЕСТВА	21
БЛИЗНЮК Л.М. ФЕНОМЕН МОВЛЕННСВОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	31
ГОРОБЧУК Л. М. СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ОСОБИСТОСТІ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ	34
ГРОМОВА О.В. РОЛЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В РОЗВИКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	38
ДАНІЛ'ЯН В. О. ДУАЛЬНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА НЕДОЛІКИ	41
ДАНІЛ'ЯН В. О. ПРОБЛЕМА СВОБОДИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ТВОРЧОСТІ НОРВЕЗЬКОГО ФІЛОСОФА ЛАРСА СВЕНДСЕНА	44
ДАХНІЙ А.Й. Г.С. СКОВОРОДА ТА Т.Г. ШЕВЧЕНКО ЯК ЗАСНОВНИКИ УКРАЇНСЬКОГО ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМУ	46
ДОВГАНЬ А. О. Н.МАЛЬБРАНШТА ДАВНЬОКИТАЙСЬКА ФІЛОСОФІЯ	51
ДОЛЬСКАЯ О.О. ФОРМУВАННЯ НАРРАТИВУ ПОСТЛЮДИНИ: РОЗДУМИ ПРО ПІДГРУНТЯ НОВОЇ АТРОПОЛОГІЇ	57
ЗАГРІЙЧУК І. Д. НЕЗАВЕРШЕНІСТЬ КОМУНІКАТИВНОГО ПРОЦЕСУ ЯК ЗАПОРУКА СОЦІАЛЬНОЇ ЗЛАГОДИ	61
ІЛЬІН В.В., ІЛЬІНА А.А. РАЦИОНАЛЬНОСТЬ ПОВЕДЕНИЯ И ПРОБЛЕМА СООТНОШЕНИЯ ЭТИКИ И ЭКОНОМИКИ	65
КАРПЕНКО І.В. «ВЗАЄМНІСТЬ ПЕРСПЕКТИВ» А. ЩЮЦА ЯК МОЖЛИВІСТЬ КОМУНІКАЦІЇ	71
КОЛЕСНИК К.Е. ПРОЕКТ RAIL BALTICA: РОЗБУДОВА ТА ГЕОПОЛІТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ	75
КОЛИЧЕВА Т.В. ГЕШТАЛЬТ-МЕТОДОЛОГІЯ ПІЗНАННЯ ЛЮДСЬКОЇ СУТНОСТІ ЯК ЗАСІБ НАБЛИЖЕННЯ ДО ІДЕНТИЧНОСТІ ІНДИВІДА	81
КОММЕДАЛ О. ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО В НОРВЕГІЇ: ДОСВІД ПРАКТИЧНОГО ВТІЛЕННЯ	84
ЛЕБЕДЄВ В. О. ЖАНР «ТЕМНЕ ФЕНТЕЗІ» У СУЧАСНІЙ МАСОВІЙ КУЛЬТУРІ	87
ЛЮБІВИЙ Я.В. КОНСТРУКТ ТА ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ СВОБОДИ У КРИЗОВОМУ СОЦІУМІ	88

Наукове видання

**VIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ,
ПРИСВЯЧЕНА 90-РІЧЧЮ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

**REPORTS OF THE VIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE
“A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE TECHNOLOGIES”**

м. Харків, 15–16 жовтня 2020 р.

Відповідальність за наукову достовірність матеріалів та відсутність плагіату
несуть автори

Матеріали публікуються в авторській редакції

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times ET.
Умов. друк. арк. 17,15. Наклад 100 прим. Замов. № 1006/8-20.

Видавництво ТОВ «ДІСА ПЛЮС»
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: серія ДК № 4047 від 15.04.2011 р.
61029, м. Харків, шосе Салтівське, буд. 154. Тел. (057) 768-03-15,
e-mail: disadruk@gmail.com

Надруковано з готових оригінал-макетів у друкарні ФОП Петров В. В.
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
Запис № 2400000000106167 від 08.01.2009 р.
61144, м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 79в, к. 137, тел. (057) 778-60-34.
e-mail: bookfabrik@mail.ua